

GERAAMTEKUST

KUNENE, NAMIBIË

Lengte Geraamtekust 500 km

Opvallend kenmerk scheepswrakken

De Geraamtekust is een lange kustlijn tussen de Atlantische Oceaan en de Namibwoestijn die wordt overspoeld door de Benguelagolfstroom, die ijskoud, uit Antarctica afkomstig water naar de zuidwestkust van Afrika voert. Door een aflandige wind worden voedingsstoffen uit de diepe zee opgewoeld zodat voor een ongekend groot aantal dieren een rijke maaltijd wacht. Pelsrobben en zeevogels nestelen hier, maar ook is het water rijk aan scholen ansjovis, sardines en zeebaarbeel. De witte zandstranden

worden door bruine hyena's bezocht en ook leeuwen doen zich tegoed aan de walviskarkassen die door het getij aanspoelen. Maar de kust is vooral bekend om het uitzonderlijke aantal scheepswrakken: oceaanstomers, galjoenen en klippers die door storm op zee, dichte mist en grillige rifpen zonken. Een anoniem verzoek om hulp op een stuk leistein uit 1860, dat in 1943 naast twaalf onthoofde skeletten werd aangetroffen, is slechts een van de vele mysteries rond deze kust. De naam Geraamtekust raakte in gebruik nadat een Zwitserse piloot tijdens een vlucht van Kaapstad naar Londen was neergestort en een journalist zei dat zijn lichaam wel ergens op de 'geraamtekust' zou liggen. De piloot is nooit gevonden maar de naam bleef bestaan. MB

DE NAMIBWOESTIJN

NAMIBIË

Temperatuur aan de kust 10 tot 16 °C

Temperatuur in binnenland 27 °C

Jaarlijkse neerslag 13 mm aan de kust, 50 mm op de heilighen

Landinwaarts ter hoogte van de Geraamtekust ligt de oude Namibwoestijn. Deze bestrijkt het gebied tussen Noord-Namibië en de Oranjerivier in Zuid-Afrika en loopt oostwaarts tot de voet van de Great Escarpment (steile erosieranden) van zuidelijk Afrika. In het noorden is het gesteente door rivieren tot diepe kloven uitgesleten, terwijl het zuiden met zand is bedekt, grijsgeel aan de kust en steenrood in het binnenland. In de evenwijdige rijen zandduinen die van noordwest naar zuidoost lopen liggen, duinen

die soms 32 km lang en 244 m hoog zijn. In het noorden lopen de duinen tot aan zee, maar elders eindigen ze in een vlei, een zoutpan of moddervlakte, in de woestijn zelf. Het grootste deel van het jaar voert een zuidwestelijke wind water in de vorm van dichte mist aan. Maar voor planten en dieren is dauw belangrijker dan regen. De naam Namib betekent 'plaats waar niets is' in de taal van de Namabevolking, hoewel hier toch leven genoeg is. Zo groeit hier bijvoorbeeld de *welwitschia*, die slechts twee enorme lange bladeren krijgt, en leven hier gemsbokken en springbokken. In de zandduinen leven weinig zoogdieren, wel een aantal torren, gekko's en slangen die alle goed zijn toegerust om in deze omstandigheden te kunnen overleven. MB

JURASSIC COAST

DORSET / DEVON, ENGLAND

Lengte Jurassic Coast 153 km

Ouderdom fossiele bos

144 miljoen jaar

Bezoekers per jaar 14 miljoen

In 1811 ontdekte de twaalfjarige Mary Anning een vreemd fossiel op het strand bij Lyme Regis in het graafschap Dorset. Het fossiel was het eerste complete skelet van een ichtyosaurus (het Griekse woord voor 'vishagedis'), een reusachtig zeereptiel. Deze vreemde schepsels leefden iets eerder dan de dinosaurussen (250 miljoen jaar geleden).

Dit gebied is voer voor paleontologen en levert een volledige documentatie van alle fasen van de jura. Fossielen van nieuwe soorten worden vandaag de dag nog steeds gevonden.

De prachtige kust waar Mary woonde, staat nu bekend als de Jurassic Coast World Heritage site. De kust strekt zich over 150 km uit van Exmouth in Devon tot Studland Bay in Dorset. Deze kust is de enige plek ter wereld waar ononderbroken bewijs te vinden is van 185 miljoen jaar van de geschiedenis van de aarde. Het gebied heeft rotsformaties uit het trias, de jura en het krijt, perioden van het mesozoïcum, toen dinosaurussen heer en meester waren. De kust herbergt allerlei internationaal belangrijke fossiele 'plaatsbewoners' – gewervelde en ongewervelde dieren, zee- en aardbewoners. Hier zijn aanwijzingen te vinden voor het bestaan van woestijnen en tropische zeeën, een fossiel bos en door dinosaurussen geteisterde moerassen. De

oudste rotsen bevinden zich in het westen, rond Exmouth en Sidmouth. Geleidelijk jonger wordende rotsen vormen kliffen in het oosten. De kust van East Devon heeft de rijkste reptielenplaatsen uit het midden van het trias in Groot-Britannië. De jura wordt vertegenwoordigd tussen Pinhay in Devon en Kimmeridge in Dorset.

Dit gebied is voer voor paleontologen en levert een volledige documentatie van alle fasen van de jura. De fossielen van nieuwe soorten worden vandaag de dag nog steeds gevonden. In de Purbeck Formation zijn de opeenvolgende lagen van de jura tot het vroege krijt te zien. Old

Harry Rocks – vrijstaande rotsen in het uiterste oostelijke deel van de vindplaats – zijn de jongste mesozoïsche gesteenten van de plek.

Mary Anning werd door haar ontdekking later wereldberoemd en misschien wel de bekendste 'fossilist' van de 19e eeuw. Haar volgende belangrijke vondst was een eerste skelet van een plesiosaurus in 1821. TC

RECHTS De stranden van de Jurassic Coast brengen een overvloed van fossielen van dinosaurussen voort.

GREAT SALT LAKE

UTAH, VS

Grootte Great Salt Lake 4194 km²
Langte meer 121 km
Breedte meer 56 km

Het Great Salt Lake is het grootste meer ten westen van de Mississippi. Deze zilte watermassa is in feite het restant van een veel groter meer uit de prehistorische ijstijd, Lake Bonneville genaamd. Naarmate Lake Bonneville verdampte, raakten de opgeloste zouten in het water steeds sterker geconcentreerd. Tegenwoordig vloeit er geen water meer uit het Great Salt Lake omdat het meer zich in een holte bevindt in het Grote Bekken van Utah. Daarom lijkt het qua samenstelling meer op de oceaan dan op een zoetwatermeer. De

hoeveelheid opgelost zout in het Great Salt Lake bedraagt bijna 5 miljard ton, zoveel dat u met name in het noordelijke gedeelte van het meer met gemak op het wateroppervlak blijft drijven.

Het Great Salt Lake is een paradijs voor watervogels. Eenden, ganzen, meeuwen, pelikanen en tientallen andere soorten huizen in de drassige streken rond het meer. Hun aantal loopt in de miljoenen. Het meer zit vol garnaltjes die de voornaamste voedselbron vormen voor de vogels. Ten westen van het meer liggen de Bonneville Salt Flats; deze brede, met zout bedekte meerbedding is een van de vlakste plekken op aarde. Hier bereikte Gary Gabolich met zijn raketauto Blue Flame een spectaculaire snelheid van 1001 km/u. JK

CANYONLANDS NATIONAL PARK

UTAH, VS

Diapto Canyonlands National Park
 ruim 650 km²
Hoogste punt (Cathedral Point)
 (district Needles) 2170 m

Het Canyonlands National Park bestaat uit een ruig landschap van kleurrijke zandsteen, geërodeerd tot een opeenstapeling van geologische wonderen. Rivieren delen het park in vier karakteristieke gebieden: Island in the Sky, Needles, Maze en de rivieren zelf. Uit bodemvondsten blijkt dat er 10.000 jaar geleden mensen woonden. De eerste officiële expedities naar de rivieren de Colorado en de Green vonden plaats in 1869.

Dit gebied is ontstaan door alles wat hier in de loop van honderden millennia is afgezet. Door bewegingen in de aardkorst veranderde

het aanzien van het oppervlak. Het Noord-Amerikaanse continent schoof vanaf de evenaar langzaam noordwaarts. De huidige staat Utah was bedekt door ondiepe binnenzeeën, wadden en zandduinen, die lagen afzettingsgesteente vormden. Bewegingen in de aardkorst stuwden het gebied vervolgens omhoog. De Colorado en de Green sneden diepe ravijnen uit, die zich vullen met materiaal dat daar door stormen werd afgezet. Zo erodeerde het landschap tot het huidige labirynth van canyons en aangeslibde grond.

Gaat u naar de afgelegen, barre Canyonlands, zorg dan dat u goed voorbereid bent. De Maze is alleen bereikbaar per terreinwagen, vanaf ongebaande wegen in het westelijk deel van het park. DL